

съвмѣстното съществуване на тѣзи двѣ начала, отъ които рано или късно, въ силата на роковата необходимостъ, едното трѣбва да отстъпи мѣсто на другото. Отъ една страна, парламентарния образъ на управлението, при който господствующата партия подчинява подъ себя си правителственната властъ, се явява, на видъ, крачка напредъ сравнително съ дуалистическата система, при която законътъ, който е издѣзълъ изъ нѣдрата на народното прѣдставителство, подпада въ ржцѣтъ на съвършенно независимата правителствена властъ, осъществява се по нейната воля и често се парализува въ своето дѣйствие. Пъкъ отъ друга страна, развитието на промишлеността, образованието и политическото съзнание въ народа влѣчатъ подиръ си непрѣкъснатата демократизация на обществото; народътъ се блѣска въ вратата на прѣдставителнитѣ събрания, като иска властъ и по голѣмо активно участие въ политическия животъ, на което, както се вижда, парламентарната система показва пълно съдѣйствие. Въ дѣйствителностъ това съвсѣмъ не е тъй и въображаемата утѣшителна картина на политическия и социалния прогресъ отъ веднѣжъ се измѣнява, колчамъ ний се обърнимъ къмъ практиката, която прѣдставлява реално съприкасяване на тѣзи двѣ сили. Съ индукцията въ дадения случай не се потвърждава дедуктивното положение, което затова трѣбва да се признае за погрѣшно.

Парламентарната система, която напомняше въ Англия въ епохата на процвѣтанieto си, въ края на 18 и началото на 19-тъ вѣкъ, изящентъ турниръ на двѣ аристократически партии, страшно е да не прѣмине въ кървава борба, щомъ се испрѣчатъ една противъ друга социалнитѣ партии, дълбоко враждебни една противъ друга и прѣнебрѣгаючи съ правилата на парламентарната стойкостъ. Измѣреннитѣ махания на парламентарнитѣ люлеяния, при взаимното мѣняване на вигитѣ и торитѣ, които учудваха западно-европейскитѣ политици, се обърщатъ въ скачка *) съ приятствия, при сблѣскванието на социалнитѣ групи, които желаятъ да зематъ властта не за това, щото да служатъ на народа и господарството, а за туй, щото взаимно да унищожаватъ другъ друга.

Ето кржгъ въпроси, които влѣзватъ въ статията на Лавеле и на която не е безполѣзно за русскитѣ читатели да обърнатъ внимание, най главно за туй, щото да могатъ правилно да оцѣнятъ нѣкои явления отъ политическия животъ на Западна Европа, които иматъ плашливъ характеръ.

И. Тарасовъ.

*) La course de chevaux. Прѣв.